

Malmö stad
Kommunstyrelsen

Datum

Yttrande

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2024-580

Till

Arbetsmarknadsdepartementet

Remiss Arbetsmarknadsdepartementet - Arbetslivskriminalitet – myndighetssamverkan, en gemensam tipsfunktion, lärdomar från Belgien och gränsöverskridande arbete (SOU 2024:14)

A2024/00424

Sammanfattning

Malmö stad har fått möjlighet att inkomma med synpunkter på Arbetsmarknadsdepartementets remiss avseende delegationen mot arbetslivskriminalitetsdelbetänkande Arbetslivskriminalitet - myndighetssamverkan, en gemensam tipsfunktion, lärdomar från Belgien och gränsöverskridande arbete (SOU 2024:14).

Malmö stad välkomnar utredningens syfte med att stärka arbetet mot arbetslivskriminalitet och ser positivt på att åtgärder vidtas för att stärka styrning och samverkan inom området. Dock har kommunernas roll som framgångsfaktor i arbetet mot arbetslivskriminalitet i stort förbisetts i delbetänkandet. Malmö stad instämmer i utredningens bedömning om att det behövs en myndighetsgemensam tipsfunktion men ser även risker med hur funktionen föreslås vara utformad. Slutligen vill Malmö stad även påtala vikten av att offentliga aktörer slutar använda ordet ”fusk” när företeelser som beskriver brott och kriminalitet avhandlas.

Yttrande

Malmö stad välkomnar utredningens syfte med att stärka arbetet mot arbetslivskriminalitet och ser positivt på att åtgärder vidtas för att stärka styrning och samverkan inom området. Malmö stad anser att en bred samverkan är den avgörande faktorn för att motverka arbetslivskriminalitet.

Utredningen är i första hand inriktad mot statliga myndigheter men behandlar samtidigt en betydande del av kommunernas arbete. Malmö stad anser att arbetet mot arbetslivskriminalitet förutsätter kommunernas medverkan och delaktighet. Därför borde kommunerna i mycket högre omfattning delta i samverkan och involveras av de

statliga myndigheterna när det gäller förslagen att förebygga, förhindra samt upptäcka arbetslivskriminalitet.

Möjligheterna för kommuner runt om i landet att bli en naturlig del av regeringsuppdraget behöver stärkas genom tydligare direktiv och uppmaning till lokal samverkan. Detta bör ske både genom en tydligare uppdragsbeskrivning från regeringen samt förtydligas i de statliga myndigheternas regleringsbrev. Sedan regeringsuppdraget mot arbetslivskriminalitet tillkom, ser Malmö stad en tendens till att Skatteverket nedprioriterat lokal samverkan med kommuner till förmån för internt samarbete inom staten. Detta har medfört att samhället förlorar viktiga synergieffekter i samverkan mellan stat och kommun. Malmö stad ser en risk att denna utveckling fortsätter även för andra myndigheter och riskerar att störa den välfungerande samverkan som byggts upp om inte åtgärder vidtas.

Det behöver samtidigt undersökas hur olika kommuner påverkas av arbetslivskriminalitet och förtydligas på vilket sätt de kan organisera sin verksamhet för att bidra till arbetet mot arbetslivskriminalitet. Malmö stad vill även understryka att arbetet inom Tryggare Malmö har uppstått genom en riktad satsning från kommunens sida för att öka tryggheten och minska brottsligheten. Det har krävts långsiktiga beslut om resurser och finansiering för att möjliggöra arbetet. Det anses därför angeläget att statliga medel tillförs till kommunerna för att möjliggöra en bredare uppslutning i arbetet mot arbetslivskriminalitet.

Malmö stads uppfattning är att arbetet inom Tryggare Malmö blivit framgångsrikt på grund av det lokala engagemanget, den lokala kännedomen om verksamheter som finns i staden samt den breda verktygslådan som blir tillgänglig när kommunens nämnder och statliga myndigheter samverkar för att stävja oegentligheter, osund konkurrens och arbetslivskriminalitet. En annan framgångsfaktor med Tryggare Malmö arbete är hur organiseringen av samverkan byggts upp. Samverkan har byggts upp över tid både på strategisk och operativ nivå. Framför allt den samverkan som sker inför operativa insatser leder till stor effektivitet, då mycket av tillsynen både planeras och genomförs av samma handläggare.

En viktig åtgärd för att kunna arbeta effektivt mot arbetslivskriminalitet är att motverka människohandel och människoexploatering. Det finns utmaningar för Polisen att få dessa brott lagförda och därför kan kommunens verktygslåda vara användbar för att försvåra för den som sysslar med denna typ av brottslighet. Den främsta indikatorn på människohandel och exploatering är olovliga boenden, vilket kommunen har möjlighet att motverka både utifrån miljöbalken, plan- och bygglagen samt lagen om skydd mot olyckor. Utöver detta har kommunen ett brett tillsynsansvar och möjligheter att agera mot oseriösa aktörer inom exempelvis avfalls-, restaurang-

och massagebranschen. Detta är några konkreta exempel på hur kommunen kan bidra i arbetet mot arbetslivskriminalitet.

Avseende förslaget med en gemensam tipsfunktion så anser Malmö stad att detta är ett välkommet förslag. Men som förslaget är utformat ser Malmö stad det som en begränsning att tipslämnaren själv måste ha god kännedom om hur tipsen ska sorteras till olika myndigheter utifrån deras uppdrag. Detta kan innebära att vissa myndigheter förbises och inte får del av dessa tips. Malmö stad uppfattar förslaget som att en bred krets ska uppmuntras att lämna tips. Men detta riskerar att ske på bekostnad av att det ställs för höga krav på tipslämnaren. Malmö stad vill här betona vikten av att tipslämnaren i den mån det är möjligt ska kunna få återkoppling på inlämnade tips. Malmö stad förordar en lösning med en gemensam tipsfunktion där funktionen för ansvarig myndighet lämnar vidare tips till andra berörda myndigheter.

Slutligen noterar Malmö stad att utredningen ofta hänvisar till felaktigheter inom området som ”fusk”. Polisen uppskattar att den kriminella ekonomin för år 2023 uppgår till 100–150 miljarder kronor, där välfärdsbrottsligheten som arbetslivskriminaliteten är en del av vida överstiger exempelvis narkotikahandeln. Malmö stad anser det vara förminskande att i detta sammanhang hänvisa till ”fusk” i paritet till de omfattande samhällsproblem som beskrivs i utredningen.

Ordförande

Andréas Schönström

Sekreterare

Agnes Wemme